

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 660.— | Negyed évre K 170.—
Fél évre . 340.— | Egy hóra . 60.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKEZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — 10-20

A jövő

VII.

Fejlesztéseink során, amelyekben a politikai jövő képét igyekszünk polgári szemmel és a polgárság elhatározásának megkönnyítésére megrajzolni, az egységes kormánypartot Janus-arcú ígéretnek jellemeztük és ezzel mintegy leszögeztük azt, hogy az egységes párt ma nem az a tábor, amelyben az egész polgárság egyesülhet a polgári jövő megalapozására. Lehetnek a komoly polgári elemek közt talán számosan is olyanok, akik az egységes párt Janus-arcának napfényes felét elég esábitónak tartják ahhoz, hogy a sötét felét észre ne vegyék, de legalább olyan sokan lettek óvatosak az elmúlt évek alatt, elég óvatosak ahhoz, hogy még ha csupa napfény lenne is az egységes párt ígérete, akkor is tényeket várjanak be előbb, mielőtt a napfényben sütkérezni — mernének.

A polgári szempontból még figyelembe jöhető pártokat két csoportra kell osztanunk: guvernementális és nyílt ellenzéki pártokra. A kormányparton kívül egy párt vallja még magát guvernementálisnak, a nemzeti polgári párt. Ennek a pártnak vasárnapi zászlóbontása polgári szempontból nagyon megnyugtató jelenség volt két okból is. Egyrészt az ott elhangzott megnyilatkozások, főleg pedig Lukács László beszéde komoly bizonyítékai voltak annak, hogy ez a párt tudja, mi szükséges a polgári korszak megteremtéséhez, másrészt a nem polgári, sőt antipolgári elemek botrányos fellépése azt látszik igazolni, hogy ez a párt az antipolgári elemeknek nem kívánatos; ez pedig csaknem egyet jelent azzal, hogy polgári szempontból éppen ezért kívánatos.

S ha ez a párt sem alkalmas teljesen arra, hogy az egész polgárság osztatlan egységben álljon mellé, annak oka abban keresendő, hogy a nemzeti polgári párt nyíltan és kimondottan — guvernementális. A polgárság, amelynek erős okai vannak a bizalmatlanságra és a kétkedésre, a nemzeti polgári párt tisztán polgári és Tisza István névével ellenjegyzett programjával szentül hisz ugyan, de e program keresztülvitelét illetően már kételyei vannak azért, mert ezt a programot olyan párt írja a zászlójára, amelyik — guvernementális, amelyik támogatja a kormányt, erősíti a kormányt, bizik a kormányban, ho-

lott a kormány programot még nem is adott s ha jószándékai a jövőre vonatkozólag valószínűeknek látszanak is, a ma tényei sokszor és sokban devalválják a jövő ígéreteit. A polgári jövő programja nem lehet más, mint a nemzeti polgári párt programja, de hogyan valósítható meg ez a program, ha a párt a kormányától és főleg a kormány támogatóitól lényegesen eltérő felfogását a jövőről alárendeli a kormánynak pusztán azért, mert lényegénél és természeténél fogva — guvernementális. Felmerül az az aggodalom, hogy ha polgári szempontból életbevágó fontosságú kérdésekben szembe kerül majd a párt programja a kormány elhatározásaival, nem fog-e a párt leszerelni, hiszen guvernementális, hiszen lényege az, hogy guvernementális legyen. Ez az aggodalom annyira természetes, hogy a polgárság egyetemes szempontjából a nemzeti polgári párt sem lehet az egyedül üdvözítő.

A nyílt ellenzéki polgári pártoknak viszont egyetemes polgári szempontból éppen az a legsúlyosabb hibájuk, hogy — nem guvernementálisak. A demokratapártot mint tisztán a fővárosban gyökerező és a vidékkel csak kísérletező polgári pártot figyelmen kívül hagyva, a függetlenségi és 48-as Kossuthipárt és a Rassay-párt lenne az a két ellenzéki polgári párt, a melyik számításba vehető. Bizonyítani sem kell, hiszen a múlt tényei eléggé bizonyítják, hogy a függetlenségi párt nem guvernementális, tovább menve nem kormányképes. Beigazolódott ez a koalíciós uralommal és a Károlyi-forradalommal. Ez pedig polgári szempontból nem lekiésménylendő hiba, mert hiszen a polgári törekvések érvényesülése sokkal szervezesebb összefüggésben van az állami és társadalmi élet minden megnyilvánulásával, semhogy másként, mint kormányprogramként megvalósítható lenne. Küzdeni lehet és kell is ezért a programért az ellenzék oldaláról, az ellenzék nagyobb küzdési lehetőségével, de megvalósulni csak akkor fog, ha kormányprogrammá lesz. A 48-as párt nem kormányképes párt. Számítani lehet rá polgári szempontból, hogy küzdeni fog a polgári programért, mint ellenzék, de nem lehet számítani arra, hogy ha még a polgárság egyetemes akarata emelné is kormányra, meg is tudná valósítani a polgári programot.

A Rassay-pártnak nincsen olyan múltja, amelyből meg le-

hetne állapítani a kormányzásra való képtelenségét. Nem volt még, nem is lehetett még kormányon. De eddigi múltja és működése kétségtelenné teszi, hogy éppen azért, mert a legelégsőbb ellenzéki álláspontból, a girondiak hegyéről ostromolta az antipolgári kormányokat, a 48-as párt sorsa várható is, hivatott ellenzéki párt lehet csak belőle. Sokkal messzebbre ment el az ellenzéki terén — tegyük hozzá, hogy a polgárság zömének a bajok napjaiban rokonszenves is volt ez a szélsőség — semhogy onnan vissza lehessen térni arra az alapra, amelynek rendíthetetlen nyugalma a helyes kormányzáshoz feltétlenül szükséges. A Rassay-párt hívei vannak a polgárság körében, a

ki e párt számos tagját küldik be az új parlamentbe, hogy folytassák a küzdelmet a polgári programért, de a polgárság egyeteme nem állhat mellé, mert akkor az a furcsa eset következne be, hogy állana egy nagy párt, mögötte az egész polgárság, az országot azonban és benne az egyetemes polgárságot nem ez a párt kormányozná, hanem azok a kevesek — láttuk a koalíció idején — akik ennek a nagy pártnak kormányképtelenségét ügyesen ki tudták használni.

A választási küzdelemben induló polgári, vagy polgárság felé orientálódó pártok között egyik sem alkalmas arra, hogy a polgárság mint egy ember álljon mellé szavazatával.

A szociáldemokrata párt részt vesz a választásokon

Budapest, március 21.

A szociáldemokrata párt nagy választmánya ma délelőtt ülést tartott, amelyen a politikai helyzettel és a párt követendő magatartásával foglalkoztak. A bizalmas értekezleten a párt vezetőség javaslatot terjesztett elő, amely szerint a szociáldemokrata párt *manifesztumot* bocsát ki a munkássághoz, amelyben megindokolja eddigi magatartását, hogy a nemzetgyűlési választásokon *részt fog venni*. A párt manifesztuma *tiltakozni fog a kormány választói rendeletere ellen*, amelyben jogtisztságot lát. *Követeli a teljes jogrend helyreállítását, a közsabadságok mindenki számára való biztosítását és a politikai egyéni szabadságot korlátozó rendelkezések azonnali megszüntetését*. A választmány nagy többsége a pártvezetőség javaslatát mellett foglalt állást, úgy hogy a *szociáldemokrata pártnak a választásokon való részvétele befejezett ténynek tekinthető*.

30 napos választási harc

A MTI. jelenti. Egyes lapokban oly hírek jelentek meg, hogy a választókerületek beosztásával kapcsolatban a kormány kebelében ellentétek merültek fel. Ezekre a hírekre vonatkozólag mondották munkatársunknak:

A kormány kebelében a legcsekélyebb nézeteltérés sincs. A választókerületek beosztását előkészítő munkálatok még mindig folyamatban vannak. Holnap jön fel Bethlen István gróf miniszterelnökhöz a főispánok utolsó csoportja, akiket a kormány tudvalevően két héttel ezelőtt

nevezett ki és még mindig nem nyerhetett kellő tájékozódást a törvényhatóságokban uralkodó állapotokról. A kormány különben sem tartja kívánatosnak, hogy a választási kampány korán meginduljon. Arra kell törekedni, hogy a választási harcok lehetőleg 30 napra szorítkozzanak, mert az országnak nem érdeke, hogy a jelöltek a maguk nyugtalanságát a nagyközönségre is átvigyék. A választások július 10-ig fogtak lezajlani, mert ismeretes, hogy az indeminálás július 30-án lejár és az új törvényhozó testületnek még ez idő előtt kell összeülni.

A kormánypart tegnapielőtti incidensére vonatkozólag kijelentették munkatársunknak hogy a kormány nagyon sajnálja ezt az incidenst. A tegnapielőttihez hasonló incidensek azonban csak sporadikus és remélhető, hogy nem tart sokáig. A megtörtént esetből kifolyólag a kormány megadta a szükséges utasításokat a rendőrségnek, és remélhető, hogy ezek az incidensek a jövőben meg fognak szünni, anélkül is inkább, mert amugy sem járnak a célzott eredménnyel.

Azokra a hírekre vonatkozólag, amelyek a kereszténypartí miniszterek lemondására vonatkoznak, illetékes helyen kijelentették, hogy ezeknek a híreknek a kolportálása csak egyes lapoknak a manővere és csak azt célozza, hogy nyugtalanságot keltsen.

A választás eshetőségeiről az egységespárt egyik vezető tagja úgy nyilatkozott, hogy számítása szerint az egységes-

párt 170 mandátumot kap, a szociáldemokraták körülbelül 15-öt, a kereszténypárt Haller-féle frakciója összesen 20-at, a liberális ellenzék szintén körülbelül 20-at. A többi mandátum megoszlik Heinrichék, az Andrássy-párt, a pártonkívüliek és más kisebb jelentőségű pártok között.

Kovács J. István a nyílt szavazásról

Az egységes pártban ma nagy feltűnést keltett Kovács J. István megjelenése, aki most tért vissza svájci és németországi útjáról. Kovács J. István elbeszélte, hogy Svájcban és Németországban is mindenütt megkérdezték tőle, igaz-e, hogy Magyarország lett az egyetlen állam, amely a titkos szavazás után oktroj útján ismét életbe lépteti a nyílt szavazást. Kovács J. István azt felelte rá, hogy nem hiszi s csak Bécsben értesült arról, hogy a hír mégis igaz.

Az elégedetlen kisgazdák

Ma délelőtt a kisgazdapárt vidéki szervezeteinek megbízottai folytatták tanácskozásait nagyváradi Szabó Istvánnal. A tanácskozások eredménye, hír szerint az, hogy **közeledés történt nagyváradi Szabó és régi elybarátai között.** A vidéki szervezetek részéről követendő magatartás tekintetében a pártvezér állítólag megegyezett a kiküldöttekkel abban, hogy mindenütt, ahol az egységes párti jelöltek nem tartják a maguk szempontjából megbízhatónak és a magyar demokrácia igazi képviselőjének, azzal szemben **ellenjelöltet léptetnek fel.** A zalamegyei kisgazdák e határozat ügyében vasárnap Zalaegerszegegyen megyegyűlést tartanak, amelynek folyamán megejtik a megye összes kerületeiben a jelöléseket.

Az ellenzéki pártok köreiben ma az a hír cirkulált, hogy a kormány egyes hivatalos jelöltek megadja a jelöléshez szükséges ajánlást. Nem volt alkalmunk meggyőződni e hír valódiságáról, több ellenzéki politikus azonban kijelentette, hogy erről tudomása van.

A pénteki minisztertanács

Szerdán este tér vissza a fővárosba a vidéken pihenő Bethlen István gróf miniszterelnök és a pénteken tartandó minisztertanácsban részt fog venni. A minisztertanácsban a kerületi beosztásra vonatkozó rendelet végleges megszövegezésére is sor kerül. Tárgyalni fogják még a gráci utlevél egyezményt és a jóvátételi problémát. A miniszterelnök szombaton reggel számos politikai társaságában Hódmezővásárhelyre utazik és vasárnap meg fogja tartani régen hírdetett zászlóbontását.

Fontos értesítés!

A Kóser Szalámi és Füstölthúsárugyár r-t. Budapest, mely a pesti főt. Rabbiság szigorú felügyelete alatt áll és a legvallásosabb igényeket kielégíti. SZÖN MORNÁL Debrecen, Piac-u. 6. sz. a. g-ári lerakatot létesít. Figyelmes kiszolgálás! — Naponta friss árú. HECHSCHER.

Lloyd George megy, Poincare nem megy Genuába

London, márc. 21. Ma ült össze Londonban a szakértők értekezlete, amely a génuai konferenciát készíti elő. Részt vesznek rajta Franciaország, Olaszország, Belgium és Japán.

London, márc. 21. A Daily Telegraph szerint **Lloyd George miniszterelnöki minőségben megy el a génuai konferenciára és körülbelül két héttig ott marad.** Addig semmiesetre nem mondhat le állásáról, amíg az angol érdekek szempontjából elsőrendű fontosságú gazdasági javaslatokat be nem terjesztett. Lloyd George még a napokban visszajön pihenőjéről és nagy exozét tart a kormány helyzetről, valamint a génuai angol delegáció munkájáról.

London, márc. 21. A lapok szerint **Lloyd George mielőtt Genuába utaznék, a parlamentben előbb felveti a bizalmi kérdést.**

Páris, márc. 21. (Havas.) Megerősítik azt a hírt, hogy **Poincaré miniszterelnök nem megy el Genuába,** mert amíg Millerand elnök Algirban időzik, addig ő nem távozhat hosszabb időre Párisból.

London, márc. 21. A Morning Post washingtoni jelentése szerint ott az a nézet uralkodik, hogy az Egyesült-Államok kormánya a génuai és keleti konferencián félhivatalos megfigyelő útján képviselteti magát.

Prága, márc. 21. A Cesko Slovo megbízható helyről nyert értesülés alapján megcáfolja a lapoknak azt a hírt, hogy Benes a kormány élén Svehla képviselő fogja felváltani és azt írja, hogy a tavaszi ülésévé

előtt semmiesetre sem történik változás a kormányban. **Benes mint miniszterelnök fog Genuába utazni.** A kormány átalakítása öszre várható.

Páris, márc. 21. A Prager Presse közli, hogy politikai körökben az a javaslat merült fel, hogy a kisenként miniszterei Genuába utaztathatnak találkozzanak Latbachban. Az erre vonatkozó tárgyalások még nem fejeződtek be.

Riga, márc. 21. A szovjet-kormány azt javasolta a balti államoknak, hogy március hó 27-én, amikor Genuába utazó képviselői Rigát érintik, hogy Rigában tartanak együttes értekezletet és azon állapotjanak meg közös programban a génuai értekezlet tekintetében.

Páris, márc. 21. A Temps vezércikke hivatkozik a Daily Chroniclek, Lloyd George félhivatalos lapjának ama kijelentésére, hogy a génuai konferenciát minden körülmények között megtartják és azt mondja, hogy minden európai nemzet örökdíjként saját érdekei felett, mert a konferencia úgy, amiként ma mutatkozik, **nem az általános pacifikálás látszatát kelti, hanem inkább az általános harcét,** amelyben mindenkinek a maga és barátjai szabadságát kell megvédenie.

A Rainától hazamegy minden amerikai csapat

Washington, márc. 20. (Reuter.) **A hadügyi államtitkár ma elrendelte, hogy a Rajna mentén tartózkodó valamennyi amerikai csapatot július 1-g szállítsanak haza.**

Bankhelyiség lesz a Hungária-kávészé feléből

Hol viharosan, hol lanyhán, de állandóan tartó hausse-irányzat hatása alatt a legjobb konjunkturájú időkre emlékeztető gyorsasággal szaporodnak Debrecen üzletei. Hiába ment le a korona értéke a békeérték majdnem félszázadrészére, a kereskedelem nem veti meg a hasznát, ami a koronás bankók tömeges tódulása esetén is cseppen, ha nem is csurran. A félfüllényi érték, amit a korona képvisel, ma is a régi ambícióra serkentő az üzletek embeireit, az alapítás, a reklám, az üzletnek minél könnyebben hozzáférhetővé tétele tekintésben.

Különösen a bankok iparkodnak mindenáron arra, hogy az utcai forgalomhoz, a közönség közvetlen közelébe vigyék üzlethelyiségeiket. Legközelebb is három új banküzlet nyílik Debreczenben, nem új részvénytársaságok, hanem meglévő bankok exoziturái.

Első közülök az Olasz-Magyar Bank, amely csak nemrégiben affiliált egy kisebb debreczeni pénzintézetet. A Magyar-Olasz Bank a Piac-utca és a Szent Anna-utca sarkán fekvő házat vette meg, hogy banküzletet nyisson a ház első emeletén, a régi állomásparancsnokság helyiségeiben.

A második banküzlet a városi bérpalotában, a Dobozy-átjáróban, nyílik meg, ahol egy tejesarnok szünik meg, hogy helyet adjon a bankvállalat irodáinak.

A harmadik üzletnyitás a legérdekesebb. Debrecen egyik legrégibb kávéháza, a Hungária-kávéház szorul összebb, hogy helyet adjon a Belvárosi Takarékpénztár üzleti helyiségeinek. A Belvárosi Takarékpénztár és a kávéház tulajdonosa között hosszabb idő óta folytak tárgyalások a kávéház egy részének átadására. A tárgyalások már közvetlen befejezés előtt állanak és elhatározott dolog, hogy a Belvárosi Takarékpénztár átveszi a Hungária-kávéháznak majdnem a felét.

A takarékpénztár az öreg kávéháznak a hosszú kártyaszoba felé eső részét és magát a kártyaszobát veszi át. Falat lúznak a hosszú kártyaszoba falával párhuzamos oszlop előtt az utcai falig és a kávéház utolsó ablakán vágatnak ajtót az új banküzletnek. A kávéháznak így elrekesztett részében és a kártyaszobában helyezkedik el aztán a Belvárosi Takarékpénztár, hogy a pénzeszközök munkájára foglalja le a koronás kalabriáspartik és a dominó-csatak színhelyét.

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.63.

Budapest, március 21.

Értéktőzsde. Az értéktőzsdén ma egyes értékek árfolyama emelkedett, másoké esett. Árak:

Magyar Hitel 1950—35, Osztrák Hitel 800, Jelzálogbank 260, Leszámloltó 855, Hazai bank 605, Angol-magyar 820—790, Magyar-olasz 302—300, Keresk. bank 6975, Ált. takarékpénztár 1110—40, Pesti hazai 25000, Borsod-Misk. 3650—750, Concordia 2250—90, Bpesti gőzm. 6100, Gizella 2300—50, Viktória 7700—600, Beocsini 6825, Bánya és kohó 6825—775, Drasche 5150—250, Ált. köszén 11925—12000, Salgó 6875—700, Urükányi 6800—700, Ganz-Danub. 40950, Ganz-vill. 2240—175, Rima 2280—310, M. Acél 2675, Schlick 1010—25, Lipták 515—27, Láng 1340—10, Egyesült fa 335—25, Brassói 4450, Hazai faterm. 1920—850, Nasic 18950—19050, Lichtig 460—85, Magyar erdő 750—820, Országos faterm. 1035—15, Spódium 2700—725, Klotild 3140—200, Karton 1950—30, Izzó 5775—25, Papír 2800—760, Cukor 23500, Lámpa 3175—250, Östermelő 805—795, Gummi 3000—3050, Adria 7400—600, Atlantica 2900—875, Közuti 925, Déhivast 1570—640, Levante 7500—550, Államvasut 4950—5050.

A valutapiacon a korona áremelkedése lényeges változásokat nem idézett elő. Árak:

Napoleon 3075—3095, Font 3620—3630, Dollár 811—823, Francia frank 7300—7375, Márka 289—284 és fél, Lira 4110—4137 és fél, Romanov 42—41, Lei 605—595, Sokol 1408—1417, Kor.-dinar 975—928, Bécsi 10 és hétényolcad—10 és tizenötöztizenhatod, Lengyel márka 18—19.

Az utőtőzsdén az árfolyamok tartottak. Államvasut 5025, Magyar Hitel 1940, Osztrák Hitel 800, Rima 2300, Orsz. fa 1020, Ált. köszén 12000, Bánya és kohó 6800, Urükányi 6750, Izzó 5750, Cukor 23600, Brassói 4475, Nasic 1900, — A valutapiac gyöngye. Dollár 812—818, márka 292—287, osztrák korona 10 és háromnegyed, szokol 1412—1416, bécsi kiízetés 11.

Esti magánforgalom:

Este 8 órakor jelentik: A délutáni üzlet igen szűk keretek között mozgott. Dollár 818—822, márka 288—293 és fél, lei 594—598, szokol 1423—1410, dinár 948—955, Bécs 11 és egytizenhatod—11 és egyynolcad, Berlin 285—288 és fél, Páris 73 és hétényolcad, Prága 1425—1415, Zürich 160 és háromnegyed—160 és fél, Milánó 40 és fél.

Zürichi devizák

Zürich, márc. 22. (Zárlat.) Berlin 176, Newyork 514, Milánó 2610, Prága 895, Budapest 63, Zágráb 160, Varsó 13, Bécs 6 és háromnegyed, osztrák bélyegzett 7.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsde tartott árak mellett üzletellenek mutatkoztak. A buza és rozs feltűnően elhanyagoltak voltak. Nagyobb forgalom csak tengeriben és zabban alakult ki, amelyet élénken vásároltak. Majdnem minden felajánlott tételt felvette a piac. A kenyérmagpiac gyengébbnek mutatkozott, a malmok tartózkodtak a vásárlástól.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2830—70, egyéb 2825—2850, takarmányárpa 2000—75, rozs 2000—2025, köles 2250—350, sörárpa 2100—2200, zab 2240, tengeri 2375—2400, repce 3900—4100, korpa 1470—90.

Előfordult kötések: Árpa 1 vagon 2100 ab állomás, 3 vagon 2090 ab állomás, zab 1 vagon 2200 ab Budapest, 1 vagon 2200 ab Közraktár, tengeri 1 vagon 2400, 1 vagon 2400 ab állomás, 3 vagon 2360 ab Szabolcs-megye, árpa 1 vagon 2040 ab állomás, köles 180 mázsa 2300 ab állomás.

Tavaszi öltönyszövedetek
Feldheim Dezsőnél (Frohner-ház)

Szilády Áron

1837—1922

A magyar tudomány hatalmas kőszövepő dől a 19-én Szilády Áron halálával. — Szilády Áron kétszázötven volt a magyar polihiszta, akiknek fája leginkább XVIII. században virult. Közülük egy Bál Mátysz, egy Péter, egy Révai Miklós hírt szerettek maguknak.

Szilády Áron is a keleti nyelveket tanulmányozta, történelmi tanulmányokat írt, végül is irodalomtörténész lett és mint ilyen tudományunknak előtérben szolgált. Ő a régi Magyar Költők Társaságának elnöke volt, a Balint költemények felfedezését virágát együtt, továbbá ő nyomozta az első bibliafordítás a XVI. századnak más termékeit, végre ő szerkesztette a 25 évig a M. A. Könyvtár megbízásából az irodalomtörténeti Közlemények

Hatalmas koponyájában nagy ismereteket halmozott fel, tudomány minden mezőjében az ért minden munkája. Kiadványa csak úgy magából az ismeretek nyelvéből, egyház- és történelmi, filológiai, magyarsági és főkép régi magyarsági ismereteket. A XIX. század folyamán főkép a kálvinisták dícsérekedhették ilyen már külső méretű hatalmas koponyával, a kérdés tudományt megfoglalt elmékekkel, amilyen Károly, Eötvös, Szilády Dezső voltak és nem méltatlanul sorakövebreceni tudós, Lugossy és Géresi Kálmán. — E híhoz nemcsak a tudás re kapcsolata Szilády Áron nem tanítványi és tanítványi szoros kötelek is.

Tudunk kell ugyan Szilády Áront tulajdonképpen református kollégiumban; teljes 5 évet töltött a kollégium óráiban, ahol végig haladt, gusi érdemfokozatokon keresztül s a füzöltő diák ségein a nagybirtokosság szersmind itt lett Lugo híres orientálistának lemasabb tanítványa, s tőle arabul, perzsául, s től, Lugossy oldalán is meg a Lugossy házában kedő Géresi Kálmán ugyan négy évvel fiatalabb, de aki nagybirtokosságnál versenyt tanult a vén theologusokkal. Egy félszázadig tartó ifjúkorban szövődött Géresi és Szilády közbarátság lángját éppen a halál oltotta ki, ma a tudományért való rajongásuk, a magyar irodalomnak felkeszgetésük siriuknál ért véget.

Szilády Áron egy szót sem mondott a kálvinisták képe; vidéki református halasi pap volt, mint ez előtt és ma, mint református papot templomi paróchiából. Irodalmi tevékenységében azonban részese, a M. T. Akad.

Szilády Áron

1837—1922

A magyar tudományosság hatalmas kőoszlopa dönt ki március 19-én Szilády Áron halálával. — Szilády Áron kései utódja volt a magyar polihisztoroknak, akiknek faja leginkább a XVIII. században virult s akik közül egy *Bél Mátvás*, egy *Bod Péter*, egy *Révai Miklós* örök hírt szereztek maguknak.

Szilády Áron is teológiát végzett, keleti nyelveket tanult, történelmi tanulmányokat folytatott, végül is irodalomtörténetíró lett és mint ilyen tett a magyar tudományok élvillőjének szolgálatát. Ő adta ki a Régi Magyar Költők Társ. Balassa Bálint költeményeit, az akkor felfedezett virágénekekkel együtt, továbbá ő nyomatta le az első bibliafordításokat és a XVI. századok más vallásos termékeit, végre ő szerkesztette mintegy 25 évig a M. T. Akadémia megbízásából az Irodalomtörténeti Közleményeket.

Hatalmas koponyájában rengeteg ismeretet halmazott föl a tudomány minden mezejéről; ép azért minden munkája, minden kiadványa csak úgy árasztja magából az ismeretek kincsét, nyelvészeti, egyház- és világtörténelmi, filológiai, magyar néprajzi és főképp régi magyar irodalmi ismereteket. A XIX. század folyamán főképp a magyar kálvinisták dícserejévé vált ilyen már külső méreteiben is hatalmas koponyával, olyan tömör tudományt magukban foglaló elmékkel, amilyenek Kerkapoly Károly, Eötvös Károly, Szilágyi Dezső voltak és akikhez nem méltatlanul sorakozott két debreceni tudós, *Lugossy József* és *Géresi Kálmán*. — E két utóbbihoz nemcsak a tudás tágas köre kapcsolta Szilády Áront, hanem tanítványi és tanulótársi szoros kötelékek is.

Tudnunk kell ugyanis, hogy Szilády Áront tulajdonképp a debreceni református kollégium nevelte; teljes 5 évet (1853—58) töltött a kollégium ódon falai között, ahol végig haladt a teológiai érdemfokozatokon a széniorságig s a tüzoltó diákság tisztiségein a nagybátosáig. Egyszerűs mind itt lett *Lugossy József* és *Géresi Kálmán* tanítványa, megtanult tőle arabul, perzsául, szanszkritul. *Lugossy József* oldalán ismerkedett meg a *Lugossy* házában nevelkedő *Géresi Kálmán*nal, aki ugyan négy évvel fiatalabb volt nála, de aki nagybátosánál, *Lugossy*nál versenyt tanult vele és a vén theologusokkal. Több mint egy fél századig tartott ez az ifjúkorban szövődött barátság *Géresi* és *Szilády* között és a barátság lángját épen úgy csak a halál oltotta ki, mint ahogy a tudományért való rajongó szerelmük, a magyar irodalomtörténetnek lelkes szolgálatára csak sírjuknál ért véget.

Szilády Áron egyszerűs mind a puritán kálvinistának is mintaképe; vidéki református lelkész. Halasi pap volt már 60 évvel ezelőtt és ma, mint egyszerű református papot temetik a halasi paróchiából. Irodalmi kitüntetésekben azonban bőven volt része, a M. T. Akadémiának

már 24 éves korában tagja lett, majd rendes és tiszteletbeli tagságra emelkedett, tagja volt a Kisfaludy- és Petőfi-társaságoknak és tiszteleti tagja számos tudományos testületnek. Halála mindezekre gyászt hoz-

rit, de gyász esik a debreceni ősi kollégiumra is, amely hosszú századok alatt kevés nagyobb tudású magyar embert nevelt a maga kebelén, mint aminő Szilády Áron volt.

Kardos Albert.

Főszolgabíró és főispáni titkár afférje

Berettyóújfalun, márc. 22. *Miskolc*zy Hugó dr. tb. főszolgabíró a vármegye-háza egyik hivatalos helyiségében arcul ütötte, majd arcul köpte *Gálbory* dr. vármegyei aljegyzőt, a főispán titkárát, aki visszaiütötte *Miskolc*zy Hugót. Az eset előzményei a következők:

*Miskolc*zy Hugó hírt vette, hogy róla azt híresztelik, hogy a tisztviselői étkendezde pénzét lelkiismeretlenül kezeli. A legutóbbi vármegyei közgyűlés alkalmával kihívatta a tereméből *Gálbory* és két tanu jelenlétében megkérdezte, vajon *Gálbory* terjesztette-e róla a sértő híreket. *Gálbory* nyomban kijelentette, hogy a diffamáló hírek nem tőle származnak. Ezzel

azonban *Miskolc*zy nem elégedett meg, hanem most már arra szólította fel *Gálbory*t, írásbeli nyilatkozatban becsületszavával jelentsse ki, hogy a hírek nem tőle származnak. *Gálbory* újból kijelentette, hogy a híresztelés nem tőle ered, a követelt nyilatkozat aláírását azonban kereken megtagadta. Erre *Miskolc*zy Hugó a főispáni titkárt hirtelen arcul köpte, *Gálbory* erre arcul ütötte *Miskolc*zyt, aki viszont szintén arcul vágta tisztviselő társát. Az afférnak lovasias uton folytatása lesz. A vármegyei közgyűlés azonban hivatalos fegyelmi eljárást és szigorú megtorlást követel mindkét tisztviselővel szemben.

50000 koronás adomány a kollégiumi konviktusnak

A református főgimnázium tanári kara nem régen egy levelet kapott, mely mint a tanítványi hala ritka, szép példája annyira meghatotta a tanarkart, hogy ezt a közönséggel is megismertetni kívánja. A levél a következő:

„Alulírott balmazújvárosi községi orvos nyolc évig volt az alma mater növendéke s nagy iskoláimat elvégezhettem, csak annak köszönhetem, hogy mint szegény család ivadéka a Kollégium tápintézetének folytonosan ingyenes diákja voltam. Hálás szívvel vettem a kollégiumnak ezt a megfizethetetlen jótéteményét s már akkor elhatároztam, hogy azért, ha a gondviselő Isten megsegít, lehetőséghez képest halás leszek. Távozásom után a budapesti tudomány-egyetem orvosi fakultásának lettem hallgatója, s azt elvégezve, mint katona tettem eleget honpolgári kötelességemnek. Noha a legnehezebb és legborzasztóbb körülmények között harcoltam végig a világháborút, testben-lelkben épen tértem háza s most hivatásomnak élhetek. Az anyaiskolát, melynek támogatásának köszönhetem azt, ami vagyok, sohasem felejtsem el, gyermekkorú elhatározásom szilárd eltökéltséggé érlelődött bennem s most amikor az annyi jótéteményt osztó nemes intézmény épen jótékony-sága következtében jutott válságba, hálás tanítványhoz híven én is sietek a segítségem nagy munkájában részt venni, hogy fáradságos munkával összerakott filléreimből legalább egy téglat én is elhelyezhessek a restaurálás nagy munkájában.

Saját tapasztalatomból tudom, hogy az ő Kollégiumnak legnagyobb jelentőségű intézménye a tápintézet, mert csak ennek segítségével végezheti ez a nagymúltú iskola sikerrel továbbra is azt a legjobb értelemben vett szelekciót, melyre szomorú napokat élő drága ma-

gyar hazánknak oly égető szükség van.

Ezért tápintézeti alapítványul felajánlok a kollégiumi pénztárnak 50.000 azaz ötvenezer koronát. Az alapítvány neve: *Dr. Görgey Márton és felesége Gyulász Ilona tápintézeti alapítványa* címet viselje. A kamatok felett az alapítólevél bekiűlésével egyidejűleg fogok intézkedni. Tanítványi ragaszkodással és kiváló tisztelettel

Balmazújváros, 1922. febr. 4.

Dr. Görgey Márton, községi orvos.

Valóban szép és követendő példája ez az aldozatkész tanítványi halkan és ragaszkodósnak, *Görgey Márton*, mint szegény fiú, a maga erejéből kiűdötte fel magát a ref. kollégium támogatásával, tisztos polcra s ime első kötelességének tartja, hogy halálját kimutassa a jóltevő, felejtethetetlen alma mater iránt. Nem rendelkezik dus vagyonnal, odaadó, fáradságos munkával keresi a maga és családja kenyerét, mégis törhetetlen akaraterővel és áldozatos takarékossgal sok ezreket képes juttatni az őt felnevelő ősi kollégium legjótékonyabb intézményének. Ebben van az ő nemeselelkű alapítványának különösebb jelentősége és sokszoros értéke. Követendő például állítjuk őt és aldozatkész cselekedetét mindazok elé, akikben még a mai megbomlott világ nem ölte ki a régi nemes tradíciókat, jellemet és ideálokat.

A pápa a Vatikánban marad

Róma, márc. 22. A Corriere D'Italia megcáfolja azt a hírt, hogy a pápa az eucharistikus kongresszus alkalmával tartandó körmenetben részt vesz és ez alkalommal a körmenetben megjelenik. A pápa a körmenetet csupán a Vatikánból fogja végignézni és lakosztályából szent- atyai áldást oszt.

Akinek öt feleség sem sok

Nem mindennapi házasság-szédelgés ügye foglalkoztatja a debreceni rendőrséget. *Beregszászi Zoltán* kötelverő segéd még 1918. november 5-én a pest-megyei Pánd községben nőül vette *Molnár Eszter* odaváló leányt. A fiatalasszony egyszer csak valahonnan megtudta, hogy *férje már házas ember*. Feljelentést adott be ellene a budapesti rendőrségen és tényleg ki is derült, hogy *Beregszászi Zoltán* 1917. február 7-én *Debrecenben* elvett egy *Zsarnai Ilona* nevű leányt. A pestvidéki büntető törvényszék erre elítélte *Beregszászi* bigámia miatt 2 és fél évi fegyházra, amelyet most tölt a váci fegyházban.

Beregszászy a törvényszéki tárgyaláson elszólta magát, a mire tovább folytatták ellene a nyomozást, amely érdekes adatokat hozott napvilágra. Kiderült ugyanis, hogy *Beregszászy* a *Zsarnai Ilonával* kötött házassága után egy békési hajadonnal, *Nagy-Szabó Zsuzsán*ának esküdtött örök hűséget. Természetesen az új felesége mellett sem tartott ki sokáig.

Érdekes véletlen folytán derült ki *Beregszászy*nak egy újabb házassága. Egy pesti nő véletlenül összetalálkozott *Zsarnai Ilonával* és beszélgetés közben kiderült, hogy ez a nő is *felesége Beregszászi Zoltánnak*. Az eddig nyomozás azonban rájött arra is, hogy *Beregszászy* van egy ötödik felesége is, akivel a kommun alatt *Kalocsán* kötött házasságot.

A rendőri nyomozás most arra törekszik, hogy az eddig még ismeretlen budapesti és kalocsai feleség kilétét megállapítsa. — Nagy eréllyel folyik a nyomozás *Beregszászi* előlétele után is, mert az sincs kizárva, hogy *Beregszászy*nak még egy néhány házasság terheli a lelkiismeretét.

Legszebb kalapok

FRANK EDÉREL

HIREK

— A megyeházára költözik a városi főispáni hivatal. A városházán elhelyezett főispáni hivatal megszüntetése, amióta *Miskolc*zy Lajos főispán Hajdúmegye főispánja is lett, elhatározott dolog volt. A városi főispáni hivatal most az előkészületek befejezése után a vármegye-házára költözik át, ahol már holnap meg is kezd működését. A főispáni hivatal által a városházán lefoglalva tartott négy helyiség közül azonban csak kettő szabadul fel, kettőt továbbra is fenntartanak a főispáni hivatal részére. A megüresedő két helyiségre első sorban a gazdasági intéző és a főorvosi hivatal tart igényt.

— A városi tanács Láthatatlan Vendég akciója. A városi tanács Láthatatlan Vendég akcióján a Nyilastelepi Olvasókör tagjai március 15-iki ünnepélyük gyűjtéseként 1582 koronát, az ohati bérgazdaság pedig 5000 koronát adományozott. Az akcióra eddig 178.000 korona gyűlt össze.

Az árvíz a debreczeni földeken. A földművelésügyi és a belügyminiszter ma táviratilag kért jelentést a polgármesteri hivataltól a debreczeni határban lévő vízáradásokról. A polgármesteri hivatal a gazdasági bizottság jelentése alapján ugyancsak táviratilag válaszolt. A jelentés szerint a Nagy- és Kis-szepes mélyebb részein egy méternyi víz borítja a földeket s ugyancsak egy méternyi víz alatt áll a városi erdők egy része is.

Letartóztatják a fascistákat. A Neues Wiener Tagblatt római jelentése szerint tegnap egész Olaszországban a belügyminiszter rendeletére 800 fascistát letartóztattak az ország békéjének megbontása címén. A fascistákat a büntető törvénysszék elé állítják. Még 1000 fascista ellen emeltek vádat, ezeket azonban szabadlábon hagyták.

Adomány a Csokonai-körnek. Dr Kardos Samu 200 koronát küldött a Csokonai-kör elnökségének, mint hozzájárulást az évi jelentés könyvnyomatási költségéhez. Ha a jó példának sok követője akadna, akkor mihamar napvilágot láthatna az évi jelentés, amilyent a Csokonai-kör a háború kezdete óta nem becsátott közre.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvafigyelmebe! A Hadirokkantak és Hadiözvegyek Országos Pártjának központi megbízottja Budapestről ideérkezvén, ezúton hívja fel a hadirokkantakat és hadiözvegyeket, hogy folyó hó 22-én, szerdán délután 6 órakor a városháza közgyűlési termében az aktuális kérdések megbeszélése céljából, saját érdekében megjelenjenek.

A gazdasági bizottság ülése. A gazdasági bizottság holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésén tárgyalja Juhász Konrád bérlnök az államzugi bérletre vonatkozó ajánlatát és a köntösgáti csordalegelő bérbeadására szabandó feltételeket.

Betörés a borospincébe. Ifjú Magyar Ferenc feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Sestakert, Poroszlai-uton levő szőlőjükben ismeretlen tettes a pincét feltörte. A helyzettel ismerős betörő alkulesal hatolt be a pincébe, lekasztott a falról egy gummicsövet, az egyik hordóból 50 liter bort kiszivott és egy gyapju takaróval együtt ellopta. A rendőrség most keresi a borkedvelő betörőt.

100,000 korona bér 450 hold legelőért. A városi tanács kiküldött tagjai ma délelőtt 9 órakor tartották meg a 450 holdas bucsai legelőbirtok bérletére az árverést. Az árverésen mindössze egy ajánlattevő jelentkezett: Gödény László, aki 80,000 koronát kínált a föld egy évi bérletéért. Arra az esetre azonban, hogyha a város 3 évre adja ki neki bérbe a birtokot, Gödény László 100,000 korona évi bért ígért. A tanács tagjai az ajánlatot jegyzőkönyvbe foglalták.

Lokomobil és eséplőgépek tanfolyam kezdődik a debreczeni m. kir. fémipari szakiskolán március hó végén. Beiratkozhatni délután 3-4-ig.

Eljegyzés. Geiger Marianne és Braun Béla (Kisjenő) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Női szabó szakosztály tagjait felkérem, hogy szerdán 6 órára az ipartestület helyiségében jelenjenek meg. Tárgy: a munkások hőmozgalma. Darvas, szakoszt. elnök.

Türiadalom egy ifjúsági ünnepen. A szigetvári állami leányiskola önképző-körének március hó 15-iki ünnepségén csaknem végzetes szerencsétlenség történt. A műsor utolsó száma élőkép volt, amelynél a rendező tanárnő görögützet csinált. A görögütz a tanárnő kezében levő tálcán hatalmas lánggal égni kezdett, úgy hogy tüzet fogott a tanárnő ruhájának ujja is. Liedtben eldobta a tálcát, mire óriási fojtó füst keletkezett. A tanárnő elájult, a közönség és a gyermekek pedig sikoltozva rohantak kifelé. Csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy a rettenetes pánikban tüz nem ütött ki és semmi sebesülés nem történt. Növelte a riadalmat az, hogy a teremben sem tüzoltó, sem víz nem volt sehol.

A Hadróá debreczeni csoportja március hó 25-én d. u. 3 órakor a városháza kistanács-termében választmányi ülést tart, melyre eskis választmányi tagok megjelenését kériük. Hadróá vezetésével.

Felkérem a szobafestő, mázó és cimbező szakosztály tisztelt tagjait, hogy a ma este 7 órakor tartandó szakosztályi ülésen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: a munkások beadványa. Mandel Lajos szakoszt. elnök.

Szovjet ház Londonban. Egy bolsevista küldöttség Londonban 255,000 font sterlingért palotát vásárolt, amelyet szovjet háznak neveztek el. A palota berendezésére újabb százezer font sterlinget költöttek el. A fényűző berendezés a legnagyobb kényelmet nyújtja. A Daily Express gúnyosan megjegyzi, hogy a palota vásárlása és berendezése költségén, vagyis 355,000 font sterlingen enen elegendő módon segíteni lehetett volna az éhező orosz gyermekeken, amelyre a segélyt a szovjet kormány Anglától kérte.

Művészi képkiállítás Piac-utca 71. szám Schwartz butik-kereskedésében. Penteler Molnár János, Geige Richárd, Jámbó Lajos, Pállya Celesztin és még 50 elsőrangú művész művei.

Bécsből érkezett eredeti modell kabátok, cower cotból, valamint angol és velour kelmeből legújabb bordszítással, nemek választékban még mindig előnyös olcsó árban Rózsa-áruházban szerezhető be.

Soós és Társai uri divat szabóknál

megérkeztek a tavaszi és nyári szövetujdonságok,

melyekből a legdivatosabb férfi ruhákat készíthetjük szolid árak mellett

Debreczen, Piac-utca 26. sz. (Passage)

Szenzációcsak a Rózsa Áruház tavaszi divatujdonságai.

Kalapok, sapkák, nyakkendők, fehérművek legolcsóbban Werner Sándornál, Piac 51.

Debreczen elismert legújabb és legjobb kalapos műhelye Széll Gergely, Piac- u. 63. Készít a legújabb modellek szerint női kalapalkításokat. Telefon: 11-11.

Tavaszi és nyári divatlapok érkeztek Hegedűs és Sándor könyvkereskedésbe, Piac-utca 34.

Tükrögyártás, üvegesítő, kirakatok tükrözése, Sipkovics üveg műipari vállalata, Sziv-utca 15. Telefon 356.

Hölgyek arcáról seplőt, májfoltot, hajszálakat eltávolít végleg. Arcmasszázs, mely fiatalít, bérletben kapható. „Venus” kozmetika, Széchenyi-utca 16.

Forgalmi adó vezetéséhez szükséges pénztárkönyvek mindenféle nagyság és vastagságban hitelesítve is beszerezhetők Hegedűs és Sándor Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság papírkereskedésében Piac-utca 34.

Harisnyákat, kötött blousokát a legolcsóbban készít Benyáts harisnyagyára. Üzlet: Piac-u. 18.

Családi bérletek és kedvezményes fürdő-jegyek válthatók a Margit-fürdő pénztáránál.

Használt vastag tükröket, kirakat üvegeket veszek. Sipkovics, Sziv-utca 15.

Divatos kalapok, sapkák, uri divat árak, legszebb választék Frank Imrénél, Piac 43.

Vizgyógyintézet a Margit-fürdőben.

Tudja ön már, hogy mi a Barbarol? A legtökéletesebb és legkényelmesebb borotváló por. Készíti: Bíró János borbély, Debreczen, Hatvan-utca 15. A készítőnél kisimtyben és nagyban kapható.

Margitfürdő és vizgyógyintézet kellemesen fűtve, állandóan nyitva, egész nap nők és férfiak részére.

Legolcsóbb árak
FELDHEIM és WEISZ
posztókereskedésben
Piac-utca 73. sz.

SZINHAZ.

Szántó Tivadar zongoraművész mai, márc. 22-iki egyetlen hangversenyének műsora: 1. Liszt: Változatok gy Bach motívum felett. Basso continuo a „Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen” cantatéből, továbbá a Hamoll miséből. 2. Beethoven: Asdur szonáta (Op. 26.) Andante con variazioni. Scherzo-Marzia Funébre — Sulla morte d' un Eroo Allegro. Szünet. 3. Chopin: G-moll ballada, Chopin:

Mazurka, Chopin: Cis-moll walter, Chopin: 2 Etude, 4 Szántó Tivadar: Négy japán darab. 5. Brahms: Változatok egy Paganini téma felett.

Arkossy Vilmos, a Csokonai-színház egyik legérdemesebb tagja színpadra lépésének harmincadik évfordulóját illi meg április 7-én. A jubiláló Arkossy harminc év óta játszik már a legnagyobb vidéki színpadokon mindenütt csorbítatlan sikerrel és Debreczenben nem ebben az évben működik először. Paratlan humor, friss, könnyed játék sok kedves, derűs estét szerzett már a debreczeni közönségnek a régi, boldog béke-években is. A színház Arkossy jubileuma alkalmából a jubiláns legkedvesebb szerepeinek egyikeként a „Cigány”-t adja elő. A társulat művésznői és művészei mindent megtesznek, hogy a jubileum minél melegebb, szeretetteljesebb és a színházi estemínél sikerültebb legyen. Az április 7-iki előadás így nemcsak egy ritka színészi jubileumot jelent, hanem minden valószínűség szerint a színház egyik értékeiben legteljesebb művészi teljesítményét is. A jubiláris ünnepség rendezésében bevonták a kulturális egyesületeket és a társadalmi élet több kiválóságát is.

Az első Dohnányi-hangversenyre minden jegy — kevés állóhely kivételével — előjegyzésben elkelt. A második hangversenyre is alig kapható már néhány jegy. Kérjük a jegyek előjegyzőit, hogy a szerdai nap folyamán az előjegyzett jegyeket okvetlenül váltsák ki, mert az érdeklődők még mindig olyan óriási számban jelentkeznek, hogy igényüket kielégíteni valósággal lehetetlen, ha csak az előjegyzett jegyek jogosultjai valamilyen okból nem tudják az előjegyzéseket igénybe venni.

Színházi iroda hírei:

Kékmazur a Csokonai-színházban. Az idei slágeroperett a **Kékmazur** kerül színpadra 23-tól kezdve a Csokonai-színházban. A darab gyönyörű kálitása, rendezése Helvey, Kálmán, Unger, Nádossy, Heltay. Csónakossy fellépte biztos sikert jelent.

Szamosy Elza, Ferenczy Anny és Forró Pál csütörtöki művészestéje a legszebb siker jegyében fog lefolyni: Szamosy Elza, akinek csodálatos kvalitásairól az intelligens debreczeni közönség előtt igazán fölösleges beszélni, műsorát kibővítette a magyar, német és francia dalköltészet remekeivel. Ma megjelentek a Méliusz, Mandel és a Tolnai cég kirakataiban a koncert szereplőinek képei s a Korzó közönségének alkalma volt gyönyörködni az illusztris opera-díva fejedelemi alakjában, valamint Ferenczy Annynak a régi klasszikus szobrokra emlékeztető képeiben. Szamosy Elza énekét, valamint Ferenczy Anny táncszámaikat Kardos István, a debreczeni származású kitűnő zeneművész fogja kísélni. A művészestély részletes műsorát itt adjuk: 1. a) Chopin: Vihar-etude, b) Grieg: Morgenstimmung, Ferenczy Anny, 2. Forró Pál: Beszélgetés a sze-

relemről. (A közönség irásában feladott, a szövegvonatkozó és a művész küldött kérdésekre az adása második részében szól.) 3. a) Saint Saëns: „Delila” csáb-ária, son és Delila” csáb-ária, mann: „Sag' mir nur Ja!” c) Ambroise: „Mignon”; Imered ama-ria, d) Dientz: „A Szamosy Elza, 4. Grieg: „Pillan”. Ferenczy Anny, Forró Pál: a) Válasz a segítség kérdéseire, b) Beszélgetés a táncról, 6. a) Nosedá: „Vem”, b) Chaminade: „F. Schubert: „Erlkönig”, d) „Carmen” Habanera-ármosy Elza, 7. Brahms: „Gyar tanc”. A művészjegyek a Méliusz könyv-ésben kaphatók.

Dumas világhírű regénye Hugenották ma és holnap bemutatóra a Vigszínházban. A romantikus határos film-mestermű Pathé-filmgyár legszebb képe, amelynek főszereplője a párisi Comédie Française, a 7 és 9 órák közötti kamará zenelegedűt Nádasy József, a kishőgt Mándy Bertal zongorán dr Ujfalussy játszanak. Jegyelővétől.

Fehér pokol (Nordamerikai kalandortörténet) vonásban, a kettős nőrebben Anna Nilsson tánta be az Apolló. Ez budapesti Royal-Apollo nves sikert aratott.

Lengyel vér I. és II. tetken az Apollóban. két előadás: 6 órakor, 8 órakor. Jegyelővétel.

Saját készítésű

fehérmű

készben és mérték

Herman és Prie

PIAC-UTCA 10.

Bikával szembe

SPORT.

A megyei testnevelés szerdán délután 5 órakor megveházton ülést tart.

Fegyelmi-bizottsági kerület fegyelmi-bizottsági ülése este 6 órakor a Royal-levő helyiségben ül, melyre egy a rendezőtagok meghívataja idézem az ülésre 6 óráig, Kalmár Ferenc, I. tékosokat, Marusinszki DEAC előadó, Szabó Barta Pál, Urbanovic Simon Ferenc, Roth DTE játékosokat, Dezső, Keiner Armin, váth Endre DTE tagok, órára: Sipos Ferenc, István, Klein Miska, Farkas Iván, Szolársz Németh József DVSC, kat, Bródy Barna, s bíró, Szotyori és Hártyárikat, Kerekes fegyelmi-bizottsági el-

DTE-DKASE. A pasztalata megmutatt bármilyen erőbeli legyen a két csapat azoknak a találkozásokkor attrakciót jelent. I

relemlől. (A közönség részéről irásban feladott, a szerelemre vonatkozó és a művészszerzőkbe küldött kérdésekre az író előadása második részében vála- zol.) 3. a) Saint Saëns: „Sám- son és Delila” csáb-ária. b) Her- mann: „Sag mir nur einmal; ja!” c) Ambrois Thomas: „Mignon”: Imered ama hont?... ária. d) Dienzl: „A legelső.” Szamosy Elza. 4. Grieg: „Pa- pillon”. Ferenczy Anny. 5. Forró Pál: a) Válasz a közön- ség kérdéseire. b) Beszélgetés a táncról. 6. a) Nosedá: „Szi- vem”. b) Chaminade: „Ecrin”. c) Schubert: „Erlkönig”. d) Bizet: „Carmen” Habanera-ária. Sza- mosy Elza. 7. Brahms: „Ma- gyar tánc”. A művészestélyre jegyek a Méliusz könyvkereske- désben kaphatók.

Dumas világhírű regénye, a Hugonották ma és holnap kerül bemutatásra a Vigszínház-moz- góban. A romantikus tárgyú hatásos film-mestermű a párisi Pathé-filmgyár legszebb szí- nes képe, amelynek főszerepét a párisi Comédie France tagjai játsszák. A 7 és 9 órák előadá- sákon kamara zene lesz. He- gedűt Nádasdy József tanár ur. kishűgőt Mándy Bertalan ur és zongorán dr. Ujfalussy Géza ur játszanak. Jegyelővét d. e. 10 órától.

Fehér pokol (Nordisk-film), amerikai kalandtörténet 5 fel- vonásban, a kettős nő főszere- pben Anna Nilsson. Ma mu- tatta be az Apolló. Ez a film a budapesti Royal-Apollóban fé- nyves sikert aratott.

Lengyel vér I. és II. rész pént-eken az Apollóban. Naponta két előadás; 6 órákor és fél 9 órákor. Jegyelővét.

Saját készítésű
fehértéműek
készen és mérték szeriál
Herman és Friedman
PIAC-UTCA 10 SZÁM,
Bikával szemben.

SPORT.

A megyei testnevelési tanács szerdán délután 5 órákor a vár- megyeházán ülést tart.

Fegyelmi-bizottsági ülés. A kerület fegyelmi-bizottsága ma este 6 órákor a Royal-szállóban levő helyiségében ülést tart, melyre ugy a rendes, mint a póttagok meghívotnak. Meg- idézem az ülésre 6 órára: Al- bisy József, Porer I., Nagy Bá- lmt, Kalmár Ferenc. DEAC já- tékosokat, Marusinszky Antal DEAC előadót, Szabó József, Barta Pál, Urbanovics Lajos, Simon Ferenc, Roth Kálmán DTE játékosokat, Weinreb Dezső, Keiner Ármán és Hor- váth Endre DTE tagokat. Fél 8 órára: Sipos Ferenc, Ökrös István, Klein Miska DKASE, Farkas Iván, Szolárszky Béla, Németh József DVSC játékosok- kat, Bródy Barna szövetségi elnök, Szotvori és Halmos ha- tárbírákat, Kerekes Géza sk. fegyelmi-bizottsági elnök.

DTE-DKASE. A múlt ta- pasztalatát megmutatták, hogy bármilyen erőbeli differencia legyen a két csapat között, azoknak a találkozása minden- kor attrakciót jelent. Debreczen

futball-derbyje vasárnap kerül eldöntésre a nagyerdei pályán. A vasárnapi eredményeket figyelembe véve, kétségkívül megállapítható, hogy a DKASE a mérkőzés favoritja. De mert a papírformára épen a vasár- napi DKASE-DVSC eredmény- után nem lehet építeni és figye- lembe véve a két legfrégebbi ri- válisnak egymással szemben kifejtendő küzdőképességét, me- lyet mindig a legvégsőkig fo- koztak, a DKASE nem lehet biztos a dolgában és minden tu- dását latba kell vetnie, ha foly- tatni akarja győzelmi sorozatát. A mérkőzés iránt már most óriási érdeklődés nyilvánul meg, úgy hogy rekordközön- ségre van kilátás.

A M. B. O. Sz. kerületi ta- nácsa március 24-én délután 5 órákor ülést tart a Bika-kávé- házban. Tárgyak: Április 2-án rendezendő Debreczen város bajnoksága; a M. B. O. Sz. ki- küldötteinek fejadása.

Farkas dobhártyarepedést szenvedett. Farkas Iván, ki a vasárnapi DKASE-DVSC el- leni mérkőzésen az első per- cekben összeütközött a DKASE centerével és a mentők közté- tek be fejséjét, mint orvosai megállapították, jobb fülén do- bhártyarepedést, de nem lehe- tetlen, hogy kisebbszerű agy- rázkódást is szenvedett, mert jobbszemére nem lát. Nagy veszteség épen az első hetek- ben a kerületre nézve is Far- kas sérülése, mert féltő, hogy az elkövetkezendő válogatott mér- kőzéseken nélkülözni leszünk kénytelen.

A DEAC-DTE mérkőzés utáni botrány fejleményei. Mondhatni az egész ország sajtó- ja kivétel nélkül foglalkozott azzal a botrányal, melyet a DEAC-DTE mérkőzés után DEAC játékosok vezetése alatt egyetemi ifjak rendeztek. A ve- rekedés aktái jelen pillanatban a járásbírósság előtt fekszenek, sportbeli részével pedig a DTE feljelentése következtében a ke- rület fegyelmi-bizottsága már ma esti ülésén fog foglalkozni. A feljelentésben a DTE Albisy és Porer ellen hozott fel adato- kat és előreláthatólag mindkét játékost fel fogják függeszteni játékjoguktól, Albisy esetét kü- löntösen súlyossá teszi az, hogy a mérkőzésről kiméletlen, dur- va játék miatt állított ki a bíró.

Husvétel a VII. ker. Sport Club jön Debreczenbe. Megem- lékeztünk róla, hogy a husvéti ünnepekre a DKASE közös pro- gramot állított össze a DVSC- vel. Eredetileg az volt a terv, hogy két jó II. osztályu csapa- tot hoznak le és eszerint a hus- véti ünnepek alkalmával három napos mérkőzésben lett volna része a debreczeni publikum- nak, amennyiben husvét hétfő- jén a két fővárosi csapat küz- dött volna meg egymással. — Mmthogy azonban nem sikerült két egyenlő erejű, jónévi buda- pesti csapatot kapni husvételre, a két klub vezetősége az I-ső osztályban szereplő és Debre- czenben már előnyösen ismert VII. ker. Sport Club I. csapa- tát fogja vendégül látni husvét vasárnapiára és hétfőjére. Szó van még a Szegedi Vasutas Sport Club Debreczenbe jöve- teléről is, szintén husvételre.

A DKASE választmánya szerdán este 8 órákor a klubhe- lyeségben (Piac-u. 45. sz.) fon- tos ülést tart. Kéretik az összes választmányi tagok megjele- nése. Titkár.

Új előadó a fegyelmi-bizott- ságban. Dr. Payer Dezső, a fe- gyelmi-bizottság előadója gyá- sza miatt rövid ideig távol ma- rad a futballsport irányításától, helyette Ráduly Endre fogja el- látni a fegyelmi-bizottság elő- adói tisztét.

A kereskedő és iparostanon- cok felhivatnak, hogy vasárnap délelőtt 10 órákor összejár- sük és szervezésük miatt a DKASE pályán feltétlenül jelenjenek meg. A DKASE elnöksége.

Birkózó-szakosztályi ülés. A DTE birkózó-szakosztálya esü- törtök este 8 órákor a klubhe- lyeségben fontos ülést tart, melyre kéri a tagok pontos meg- jelenését a szakosztályi elnök.

Friedländer Testvérek
szőlőbirtokosok és
bornagykereskedők
Hatvan-u. 34. Telefon 1034
Ajánlják kitűnő minőségű
boraikat
a legelőszőbb napi ára-
kon. Különösen ügyel-
mebe ajánlják az er-
dekelteknek — saját
termésű husvéti
késér boraikat

Kézimunka anyagok,
előrajzolások tervezése
Legmodernebb kivitelben,
iparművészek től al-
landóan kaphatók
RUBIN FARKAS
őzvegyéni, Kossuth-u. 15.

Kalaplack

minden színben, **KRAVER-féle**
legelőszőbban kapható:
Stern
festéküzletében, Piac-u. 10.
Bikával szemben - Telefon 856.

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép,
fedél, **száraz tűzifa,** porosz
lemez, **szén**
azonnali szállításra beszerezhető:

Bartha fatelepén,
Ispotály-utca 3 b. Telefon 785.

Megnyilt
a Vermes-
áruház
Kossuth-u. 4. sz.
Dankó temetkezési
vállalat mellett. —

Kartonnok minden színben	— 118 K
Vaszon és schiffonok	— 120 „
Dupla széles skót kelme	— 188 „
Dupla széles angol nyári kelme	245 „
Ruha- és pongyola-kelme	— 350 „
Női ingek	— 320 „
140 cm. széles himzett batiszt	260 „

Finomabb kelmék, vásznak,
seffrek, damaszt asztal garni-
turák, férfi-, női- és gyer-
mek harisnyák, ...

Perzsa-szőnyeget
legmagasabb áron veszek.
A nagyság, minőség és ár meg-
adása után, levélbeli meghívásra
oda utazok. **GERERA A. szőnyeg-**
áruház Budapest IV., Eskü-tér 5.
Klotild-palota. Telefon: 10-30.

A
LEGTÖRÉLETESEBB
MINŐSÉGŰ ÉS FORMÁJU
— c —
EZ IDŐ SZERINT A LEGOLCSÓBB
Salamander
czipők
VEZETIK
A VILÁGPIACOT
Salamander
czipőtársaság
Debreczen, Piac-u. 22. Telefon 10-40.

RÓKA ÉS TÁRSÁI

BUDAPEST V. CSANÁDY U. 3.
Telefon 46-01.

TEHERAUTÓ TELEPE

Teherautók - Autobusok.
Pótkocsik 25 drb raktáron

Faanyagok, tetőcserép

jutányos áron kapható:
Burger és Weinberger
faraktárában Debre-
cen, Szoboszlói-ut 1/b.

Kőváry és Altmann

szücsök, Piac-utca 42.
Bármilyen szücs mun-
kákat legújabb divat
szerint jutányosan
készítünk. Vadbőröket
veszünk és készítünk.

50.000

koronát nyerhet
néhány szóval

AZ EST

jelmondatpályázatán.

A pályati feltételeket közli:
Pesti Napló
Az Est
Magyarország

ELEKTRA

elektrotechnikai vállalat
Cégtulajdonos: GOLD SÁNFOR.
Villanyvilágítás, motorok, csengő
berendezéseket, javításokat legjütá-
nyosabban készít. Debreczen,
Hatvan-utca 2. I. em.
Telefon: 895

Van szerencsém a vevő közönség figyelmébe
ajánlani kocsiraktáram megtekintését, melyben
raktáron van a legkényelmesebb
új és használt kocsik
Új megrendelést és javítást bármilyen ki-
vételben olesón és pontosan eszközölök.

Neuländer kocsigyár

Erzsébet-utca 28.
Telefon-szám: 11-47.

Megvilt! Ócskavas- és csontüzlet Megvilt!
Szoboszlói-ut 24 Telefon 859.
Fischer Andor
Legmagasabb napi áratfizetek. — Hulladék ócska vasat
használhatóért becserelek.

Szováti cserép,
darabos- és oltott mész,
portland- és román cement
legolcsóbb árban beszerezhető
Rosenfeld Rálmán,
Salétrom-utca 12. sz.

Beliczay kalapos
Piac-utca 38.
hátral az udvarban
férfi és női kalapokat
alakításra és fes-
tésre vállal.

Ha Budapestre jön, ne mulassza el
VARGA cégnél BUDAPEST, Kossuth
Lajos-utca 11.
tavaszi újdonságait közt: szövött
árú különlegességeit megtekinteni és
a szabadalmazott „OSETA” haris-
nyát vásárolni, mert egy pár „Oseta”
harisnya 2 másikat pótol.
Óvskodjunk hasonló mű utáztatóktól.

CLUB-
specialite papír és hűvelly
legolcsóbb árban
Mayerházi, Simonffy-u. 1.

„HUNYADI” butorárúháza!
Arany János-utca 10. sz.
Tulajdonosok:
Kovács Gyula és Kovács Mihály
Finom kivitelű hálószobák, ebéd-
lők, úri szobák legolcsóbb szá-
bott árakon beszerezhetők.

Berlini
női divatszalon
Piac-utca 79. sz.
alatt megnyitott.
Ajánlom berlini modeljeimnek meg-
tekintését. Munkakivitel, mint kreslas
világvárosi stíl Berlinben és Páris-
ban tizenhárom év alatt szerzett
tapasztalataimnak tanújelét fogom
adni. Szíves partifogást
kér mély tisztelettel: **Hartmann.**

Forgalmi adó
vezetéséhez
szükséges
pénztárkönyvek
különböző nagyság- és
árakban hitelesítve be-
szerezhetők Hegedűs
és Sándor irodalmi és
nyomdai r.-t. papir-
kereskedésében, Piac-
utca 34. szám alatt.

Neuländer
kocsigyár
Erzsébet-utca 28.
Telefon-szám: 11-47.

TELEFON 12-90. Kizárólag galíciai származású TELEFON 12-90.
petroleum, motorbenzin, autóbenzin,
gyógybenzin, gép kenőolaj, henger-
olaj, gépszir, motorhajtóolaj (nyársolaj) és
debreceni telephelyről és Budapestről bármely
legjobb minőségben szállít
Gold József Debrecen,
Verbőczy-utca 2. (Keresk. és Iparkamara épület)
A „Gallia” Société Anonym des Produits Petrols Paris csoportjába tartozó
Magyar Olaj- és Vegyipar Részvénytársaság Budapest
egyedélárúsiója. — Vesz petróleumos és olajos hordókat!

APRÓ HIRDETÉSEK

VÉTEL.

Aranyat,
hamisítógakat,
brillánsokat
a legmagasabb
napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.
Frohner-szálloda.
épület.

Veszek
fehérneműket, selyme-
ket, paplanokat, garnitú-
rákat, szőnyegeket, bu-
tort. Kaiser, Piac-u. 7.

ELADÁS.

Női cipő
magasszárú barna,
36-os szám, alig hasz-
nált, olesón eladó. Cim
a kiadóhivatalban.

Amerikai,
angol, német nyelvekből
husz koronájával órákat
adok. Jósef kir. herceg-
utca 60.

Hátók,
ebédlők és többféle bu-
torok legolcsóbban be-
szerezhetők Piac 37. —
(Kistemplombázár) Feny-
vesnéi.

Csók-utca
3. számú ház eladó. Ér-
deklődni Honvéd-utca
14. Adlernénál.

Mesterhegedű
(1700-ból)
alkalmi áron
eladó!
Cim a kiadóban.

Csillár
eladó BUNDI utca 15.
szám alatt.

Eladó
elsőrendű gyökerező és
porhajás szőlővesszők
Katz szőlőtelepen. Venni
szándékozó Auszterlitz
Istvánhoz, Piac-utca 72.
forduljanak.

Próbababa
vászonból eladó. Cim a
kiadóban.

KERESLET.

Aranyat,
ezüstöt, brillánsat, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
szám, I. emelet.

Lapkihordó
asszony felvétetik
lapunk kiadó-
hivatalában,
PIAC-U. 49. SZ.

Krisch Károly
cserepályaharaktár, Deb-
reczen, Piac-utca 89.
Telefon 12-18. Vállal
cserepályák átrakását,
tisztítását, javítását, fal-
burkolati munkákat is.

Kifutó fiu
felvétetik
a Debreczeni
Független Újság
kiadóhivatalában,
Piac-utca 49. szám.

Nagyerdet
villában bérelnek egy
butorozott szobát köny-
hával június, július és
augusztus hónapra. Cim
a kiadóban.

Könyvelő
— több évi gyakorlattal
bíró felvétetik. Nemes
cipőüzlet, Főter 39.

Tanuló,
vagy tanuló leány felvé-
tetik Szabó és Zenge-
vald cégnél, Szent Anna-
utca 3.

Pénztárnoknő,
ki nagyobb pénztárakat
már kezelt és gépírás-
ban nagy gyakorlattal
bíró felvétetik. Széchenyi-
utca 22.

Helyi
ügynök fűszerszakmából
a helyi piacon bevezetve,
főlvétetik Kupfer Ignác
liszt- és fűszernagykeres-
kedésében, Bádogos-u.

Gyümölcsös
kertet bérelnek. Cim a
kiadóban.

Egy
kifutó leány azonnal fel-
vétetik Szent Anna 1.
Manikürbe.

Fényező
és bádogos segédek
felvétetnek. — Gebauer
ércokporosgyár r.-t. Ho-
moker, Hid-utca 10.

Berta-malom
keres egy irodalmi teen-
dőkben jártas pénztáros
kisasszonyt, egy raktár-
nokot, egy molnárt és
egy kovácsot azonnali
belépésre.

Fűszerkereskedő
segéd, ügyes kiszolgáló,
alkalmazást kaphat üz-
letbenben. Deutsch Lajos

VEGYES.

Minden
háztartásban nélkülöz-
hetetlen a mosó
rézúst. Pálínkfőző ást-
ók, mosóüstök, cser-
üstök, üstházak készen
kaphatók Mándoki Fe-
renc rézművesnél, Deb-
reczen, Arany János-utca
13. Cíneztést vállal. Tiszt-
viselőknék árengedmény.
Ócska rezet napi áron
vesz.

Villamos
berendezéseket legol-
csóbban készít Weiss
villanyzerelési vállalat,
Petőfi-tér 7. Telefon 1298.

CITROM
primissima,
Matta-füge,
fajalma,
csokoládék,
cukorkák érkeztek
SCHÖN
délgyümölcs üzletbe. —
PIAC-UTCA 6. SZÁM.

Villanymotorok,
dynamó gépek javítása
újra tekerése, kap-
csolótáblák készítése. El-
ad, vesz és becserelek.
Földvári debreceni I.
elektrotechnikai gyár
Széchenyi-utca 55. Tele-
fon 168.

Vízvezeték,
csatornázást, kútjavítá-
sokat készít szakszerűen
Gyenes, Miklós-utca 29.
Telefon 9-37.

ÉRTESETÉS:

Értesítem a n. é. hölgyközönséget,
hogy Gergelyné és Schwartz,
Széchenyi-utca 15. szám alatti társas
angol és francia női divatszalon
új és izléseken dolgozó, szaktudással
bíró munkásokkal ezután egyedül ve-
zetem, ahol is a legújabb angol- és
francia munkák ezután is a legjütá-
nyosabban, legizlésebben és legjütá-
nyosabb árban fognak elkészíttetni.
Kiváló tisztelettel: Schwartz Dezső.

Tavaszi és nyári divatlapok

óriási választékban kap-
hatók Hegedűs és Sándor
irod. és nyomdai rt. könyv-
kereskedésében, Piac-u. 34

Felelős szerkesztő:
L. LORANT JÓZSEF
Közös:
HEGEDÜS ÉS SANDOR
Irodalmi és nyomdai részv.-társ.

FÜG

ELŐFIZETÉ
Egész évre K 660.— Na
Fél évre . 340.— Eg

A „Nem

Budapest, márc. 22.
Zichy János és gróf Z
dár által kezdeménye
eredményeképen sze
gróf Zichy Aladár lak
kezelést tartottak azo
kusok, akiket a Zichy
gyalásaikba beavattak
ezen tárgyalások sorá
mert programot mag
ték. Az értekezleten
János elnökölt, aki a
lás programját a köv
tejtette ki:

A jelenlegi viszony
— mondotta — nem
amugy is részekre sz
nyar keresztény társa
nyabb politikai pár
még jobban széttago
áthatva attól a meg
hogy csak ugy szöke
lyvesen hazánk érde
tező szélső politikai
közé olyan alakul
tünk, amely minden
sétől menten tisztá
ges elvi alapon szöke
szolidációt. — ajánl
zuk el, hogy az it
eltek alapján „Nem
tartás” néven poli
kört alkotunk.

— A szent koron
hez híven hazánk in
a legitimitás állasp
a királykérdést azo
re kikapcsoljuk. A
dern állam lehető
konszolidációja és
közigazgatást es
teljesen mentesítet
politikától. Hadsere
katonai fegyelmet
akarunk. Támoga
olyan kormányzati
get, amely a konsz
lozza. Megértvén
pontját, akik a ten
alakulatokban a
számára nem látna
diát, azon leszünk,
műszületésének ká
tól tulságosan el
nak és egymással
lenségessé ne vál
politikai ellenfelek
hözö utakon és ki
szerekkel bár, de
síük szerint egye
séggel akarják sze
honalapítás miéve
Az értekezlete
gróf Zichy János
zajos tetszéssel f

Kit j
ügyelemmel
A ma reggeli
moltak arról az
—res. 922. szá